

LISA JEWELLOVÁ

JEDNODUCHO ZMIZLA

Pre Lora

Poznámka k menu postavy Sara-Jade Virtueová

Meno Sara-Jade Virtue mi poskytla skutočná Sara-Jade Virtueová, ktorá minulý rok vyhrala dražbu s názvom Get in Character (Staň sa literárnou postavou) na podporu britskej dobročinnnej organizácie CLIC Sargent. Mimochodom, Sara patrí k najúžasnejším, najzapálenejším a najplyvnejším ľuďom v súčasnom britskom knižnom priemysle a bola som nesmierna pyšná, že som mohla jej meno použiť.

Cieľom organizácie CLIC Sargent je zlepšiť kvalitu života mladých ľudí, ktorým diagnostikovali rakovinu. Jej pracovníci sú presvedčení, že deti a mladí ľudia majú počas boja s rakovinou i po ňom nárok na tú najlepšiu liečbu, starostlivosť a zázemie. A zaslúžia si tú najväčšiu šancu, aby po ukončení liečby mohli zo života vyťažiť čo najviac.

<http://www.clicsargent.org.uk/>

Prológ

Posledné mesiace pred jej zmiznutím boli najlepšie. Naozaj. Jednoducho najlepšie. Každý okamih sa jej núkal ako dar, ako keby jej hovoril: Tu som, ďalšia dokonalá chvíľa, len sa na mňa pozri, vidíš, aká som nádherná? Rána sa niesli v znamení maskary a motýľov v bruchu, zrýchleného pulzu, keď sa blížila k bránam školy, a prekypujúcej radosti, keď jej pohľad spočinul na ňom. Školu už nevnímala ako väzenie, ale ako rušnú, nasvietenú kulisu svojho príbehu lásky.

Ellie Macková nemohla uveriť tomu, že s ňou chce Theo Goodman chodiť. Theo Goodman bol bez debaty najkrajší chlapec v deviatom ročníku. Bol najkrajším chlapcom aj v ôsmom, siedmom a šiestom ročníku. Ale v piatom nie. V piatku nevyzeral dobre ani jeden chalan. Všetci pripomínali štúple mláďatá s vypúlenými očami v obrovských topánkach a priveľkých sakách.

Theo Goodman nemal nikdy žiadnu frajerku a všetci sa domnievali, že je gej. Na chlapca bol dosť pekný a veľmi chudý. A v podstate bol veľmi, veľmi milý. Ellie celé roky snívala o tom, že budú spolu, bez ohľadu na to, či je gej, alebo nie. Stačilo by jej, keby sa s ňou kamarátil. Každý deň ho do školy vodila jeho pekná, mladá mama. Mala na sebe športové oblečenie, vlasy stiahnuté do chvosta a zvyčajne so sebou mala aj bieleho psíka, ktorého Theo zvykol zodvihnúť, pobožkať na líce a opatrne postaviť späť na chodník. Potom dal pusu mame a odkráčal za brány školy. Bolo mu jedno, kto ho vidí. Nehanbil sa ani za našuchoreného psa, ani za mamu. Nepotreboval si nič dokazovať.

A potom sa vlani jedného dňa, hneď po letných prázdninách, dal s ňou do reči. Z ničoho nič. Cez obed, čosi o domácej úlohe alebo také niečo, a Ellie, ktorá nemala skoro o ničom prehľad, hneď vedela, že nie je gej a že sa s ňou rozpráva, lebo sa mu páči. Bolo to úplne jasné. Zrazu spolu chodili. Nemyslela si, že to bude také jednoduché.

No stačil jeden nesprávny krok, jeden nepatrný zádrh na časovej osi, a bolo po všetkom. Nielen po ich vzťahu, ale po všetkom. Po mladosti. Po živote. Po Ellie Mackovej. Všetko zmizlo. Všetko bolo nenávratne preč. Ak by mohla vrátiť čas, rozplieť sled udalostí a rozmotať ho ako kľbko vlny, zbadala by na vláknach uzlíky, varovné signály. Pri spätnom pohľade bili po celý čas do očí. No vtedy, keď o ničom ani nechyrovala, ich nevidela. Nič netušiac vošla priamo do nich.

1

Laurel vošla do dcérinho bytu. Dokonca aj v tento pomerne jasný deň bol tmavý a pochmúrny. Okno na priečelí sa strácalo pod hrozivou záplavou vistérie, zatiaľ čo opačnú stranu bytu zatieňoval lesík, s ktorým susedil.

Bola to neuvážená kúpa. Hanna práve dostala prvý bonus a chcela ho investovať do niečoho hmotného skôr, než ho prehajdáka. Ľudia, od ktorých byt odkúpila, ho zaplnili krásnymi vecami, no Hanna si nikdy nenašla čas na kúpu zariadenia, a tak teraz byt pôsobil ako biedna kutica, s akou sa uspokojí človek po rozvode. Fakt, že jej neprekážalo, keď mama ho v jej neprítomnosti chodí upratovať, len dokazoval, že ho vníma len ako lepšiu hotelovú izbu.

Laurel ako zvyčajne prebehla cez Hanninu ošumelú predsieň priamo do kuchyne, kde zo skrinky pod umývadlom vybrala čistiace prostriedky. Zdalo sa, že Hanna nestrávila noc doma. V dreze nebola miska od cereálií, na linke kvapky od mlieka, pri kozmetickom zrkadle na parapete neležala nezakrútená špirála. Laurel po chrbte prebehol mráz. Hanna vždy chodila domov. Nemala kam ísť. Z kabelky vybrala telefón, chvejúcimi sa prstami vytočila Hannino číslo, a keď bol jej hovor presmerovaný do odkazovej schránky ako vždy, keď bola Hanna v práci, zapotácala sa. Telefón jej vypadol z rúk na zem, no trafil okraj jej topánky a nerozbil sa.

„Došľaka,“ zahromžila, zdvihla telefón a nemo naň zízala. „Došľaka.“

Nemala komu zavolať a spýtať sa: Nevideli ste Hannu? Neviete, kde je? V jej živote to jednoducho tak nefungovalo. Nemala nijakých známych. Len sem-tam sa mihol ostrovček života.

Je možné, pomyslela si, že Hanna stretla nejakého muža, ale nedávala tomu veľkú šancu. Hanna ešte nemala priateľa, ani jedného. Raz ktosi prišiel s teóriou, že ak by Hanna mala priateľa, cítila by sa previnilo, lebo jej mladšia sestra ho nikdy mať nebude. Rovnaká teória sa mohla aplikovať aj na jej byt a neexistujúci spoločenský život.

Laurel vedela, že jej reakcia je prehnaná i normálna zároveň. Ak však vaše dieťa jedného rána odišlo z domu s ruksakom plným kníh študovať do knižnice vzdialenej pätnásť minút, no

domov sa už nevrátilo, žiadna reakcia nie je prehnaná. Skutočnosť, že stála v kuchyni svojej dospeljej dcéry a videla ju ležať mŕtvu v priekope, lebo v dreze nenechala misku od cereálií, bola vzhľadom na jej skúsenosti úplne normálna a opodstatnená.

Napísala do vyhľadávača meno Hanninej firmy a klikla na odkaz s telefónnym číslom. Centrála ju prepojila na Hanninu klapku a Laurel zatajila dych.

„Hanna Macková, prosím.“

Bol to hlas jej dcéry, strohý a bezvýrazný.

Laurel nepovedala ani slovo, len hovor prerušila a vložila si telefón do kabelky. Otvorila Hanninu umývačku a začala ju vykladať.

2

Aký bol Laurelin život pred desiatimi rokmi, keď mala tri deti a nie dve? Zobúdza sa každé ráno s pocitom existenciálnej radosti? Nie. Laurel bola odjakživa človekom, ktorý vidí skôr poloprázdny než poloplňný pohár. Dokonca aj v tých najpríjemnejších chvíľach dokázala kopu vecí skritizovať, radosť z dobrých správ v jej prípade nemala dlhé trvanie, rýchlo ju nahradila nová, nepríjemná obava. Preto sa každé ráno budila s presvedčením, že sa zle vyspala, aj keď to tak nebolo, trápilo ju, že má príliš tučné brucho, pridlhé či prikrátke vlasy, že dom je priveľký alebo primalý, že nemá na účte žiadne peniaze, že má lenivého manžela, že deti robia veľký hluk alebo sú príliš tiché, že odídu z domu alebo že z domu nikdy neodídu. Hneď po prebudení zaregistrovala bledé mačacie chlpy na čiernej sukni, ktorú nechala v spálni prevesenú cez stoličku, chýbajúcu papuču, Hannine kruhy pod očami, haldu oblečenia, ktoré už takmer mesiac plánovala zaniest' do čistiarne na konci ulice, videla natrhnutú tapetu na chodbe, otrasný pubertálny vriedok na Jakovej brade, zapáchajúce krmivo pre mačky, ktoré ostalo vonku pridlho, a kôš, ktorý všetci zdanlivo plánovali vyniesť, no ktorého obsah celá rodina radšej lenivo zatláčala do jeho útrobov.

Takto kedysi vnímala svoj dokonalý život: ako sled nepríjemných pachov a nesplnených povinností, drobných obáv a nevyplatených šekov.

A potom v jedno ráno jej dievčatko, jej jedinečné dievčatko, jej najmladšie dieťa, jej zlatíčko, spriaznená duša, jej pýcha a radosť, odišlo z domu a už sa viac nevrátilo.

Čo prežívala v tie prvé, mučivo sa vlečúce hodiny? Čo jej zamestnávalo mozog a naplňalo srdce namiesto tých drobných obáv? Hrôza. Zúfalstvo. Smútok. Zdesenie. Agónia. Zmätok. Žiaľ. Strach. Všetky tie slová, všetky také melodramatické, no zároveň také neadekvátne.

„Bude u Thea,“ upokojoval ju Paul. „Zavolaj jeho mame.“

Dopredu vedela, že u Thea nebude. Posledné slová, ktoré jej dcéra adresovala, boli: „Vrátim sa na obed. Ostali ešte lazane?“

„Jedna porcia.“

„Nedaj ju Hanne! Ani Jakovi! Sľúb mi to!“

„Sľubujem.“

A potom sa dvere zabuchli, dom ostal po jej odchode tichší, musela naložiť umývačku riadu, vybaviť telefonát, zaniest Paulovi s nádchou, ktorá jej predtým pripadala ako najotravnejšia vec na svete, Coldrex.

„Paul je prechladnutý.“

Koľkým ľuďom to v predošlý deň povedala? „Paul je prechladnutý.“ To je môj údel. Môj život. Poľutujte ma.

Aj tak však Theovej mame zavolala.

„Nie,“ odvetila Becky Goodmanová, „nie, je mi to veľmi ľúto. Theo je celý deň doma a Ellie sa nám vôbec neozvala. Dajte mi vedieť, ak pre vás môžem niečo urobiť...“

Keď popoludnie postupne vystriedal skorý večer, keď zaradom obtelefonovala všetkých Elliných kamarátov, vrátila sa z knižnice, kde si prezrela kamerové záznamy – Ellie v ten deň v knižnici naisto nebola –, keď začalo slnko zapadať a dom sa ponoril do chladnej tmy, ktorú sem-tam prerušili záblesky bieleho svetla z tichej búrky, napokon sa poddala neústupčivej hrôze, ktorá v nej po celý deň narastala, a zavolala na políciu.

V ten večer po prvýkrát pocítila voči Paulovi nenávisť – bol v župane, bosý, páchol po posteľných plachtách a sopľoch, tieklo mu z nosa, smrkal a smrkal a smrkal, potom si vysiakal nos, v nosných dierkach mu to odporne frfotalo a hrdelne dýchal cez ústa, čo jej precitliveným ušiam pripadalo ako smrteľný zápas netvora.

„Obleč sa,“ vyštekla na neho. „Prosím.“

Poslúchol ako vystrašené dieťa a o pár minút zišiel dolu v letnom dovolenkovom úbore, v kaki nohaviciach a svetlom tričku. Celé zle. Zle, zle, zle.

„A vyfúkaj si nos,“ povedala mu. „Poriadne. Aby v ňom nič neostalo.“

Znovu ju poslúchol. Opovržlivo ho pozorovala, sledovala, ako zožmolil vreckovku do guľôčky a zúbožene prešiel kuchyňou, aby ju hodil do koša.

A potom prišli policajti.

A potom sa začala tá vec.

Vec, ktorá sa nikdy neskončila.

Z času na čas premýšľala, či by bolo všetko inak, ak by Paul v ten deň nemal nádchu, ak by pribehol z roboty hneď po prvom telefonáte, v pokrčenom obleku, so zápalom a naliehavosťou, ak by vedľa nej sedel vystretý, stískal jej ruku, ak by nedýchal cez ústa, nepoťahoval nosom a nevyzeral by tak biedne. Zvládli by to? Alebo by ho začala nenávidieť pre niečo iné?

Policajti odišli o pol deviatej. Krátko nato sa v kuchynských dverách objavila Hanna.

„Mami,“ povedala ospravedlňujúco, „som hladná.“

„Prepáč,“ odpovedala Laurel a pozrela na hodiny na druhej strane kuchyne. „Bože, jasné, musíš umierať od hladu.“ Ťažkopádne vstala a spolu s dcérou naslepo preskúmali obsah chladničky.

„Čo toto?“ spýtala sa Hanna, vyťahujúc plastovú misku s posledným kúskom lazane.

„Nie.“ Vytrhla jej ju z ruky príliš rázne. Hanna na ňu nechápavo pozrela.

„Prečo nie?“

„Jednoducho nie,“ povedala už jemnejšie.

Spravila jej hrianku s fazuľou, posediačky pozorovala, ako je. Jej prostredné dieťa. To komplikované. Unavujúce. To, s ktorým by nechcela stroskotať na opustenom ostrove. Zrazu jej hlavou prebleskla hrozná myšlienka, tak rýchlo, že ju ledva zaregistrovala.

To ty si mala byť nezvestná a Ellie tu mala jesť hrianku s fazuľou.

Jemne Hannu pohladila po líci a potom vyšla z miestnosti.

Vtedy

Prvá vec, ktorej sa Ellie mala vyhnúť, boli zlé známky z matematiky. Ak by sa viac snažila, ak by bola múdrejšia, ak by v deň, keď písali test, nebola taká unavená, taká nesústredená, ak by sa viac koncentrovala a toľko nezívala, ak by miesto dvojky dostala jednotku, nič z toho sa nemuselo stať. No ešte skôr, pred neúspešným testom z matematiky, ak by sa nezaľúbila do Thea, ak by sa namiesto neho zamilovala do chlapca, ktorý v matike nevyniká, do chlapca, ktorému boli matika aj výsledky testov ukradnuté, do chlapca bez ambícií, alebo ešte lepšie, ak by sa vôbec do nikoho nezaľúbila, nemala by pocit, že musí byť rovnako dobrá ako on alebo ešte lepšia, bola by spokojná aj s dvojkou a neprišla by v ten večer domov a neprosila by mamu, aby jej vybavila doučovanie.

Takže tam bol pes zakopaný. To bol prvý zádrh na časovej osi. Presne vtedy, v januári, zhruba o pol piatej v stredu popoludní.

Domov prišla podráždená. Často chodievala domov rozčúlená. Nikdy s tým nepočítala. Jednoducho sa to stalo. Vo chvíli, keď zbadala mamu alebo začula jej hlas, pocítila iracionálny hnev a vyletelo z nej všetko, čo počas dňa nedokázala v škole vysloviť alebo urobiť – v škole ju totiž poznali ako milú osobu, a ak ste už raz mali reputáciu milého človeka, nemohli ste sa s ňou zahrávať.

„Môj matematikár nestojí za nič,“ povedala a hodila ruksak na lavicu v predsieni. „Je na hovno. Neznášam ho.“ Nebola to pravda. Hnevala sa na seba, že sa jej nedarí. To však nemohla povedať nahlas.

Mama sa spýtala od drezu: „Čo sa stalo, zlatko?“

„Práve som ti to povedala!“ Nepovedala, ale na tom nezáležalo. „Matikár je otrasný. Neprejdem záverečnými skúškami GCSE. Potrebujem doučovanie. Fakt ho veľmi potrebujem.“

Vpochodovala do kuchyne a dramaticky sa zviezla na stoličku.

„Doučovanie si nemôžeme dovoliť,“ usúdila mama. „Prečo nezačneš chodiť do školského matematického krúžku?“

Ďalší zádrh. Ak by nebola taká rozmaznaná, ak by od mamy neočakávala, že zamáva kúzelníckou paličkou a vyrieši za ňu všetky jej problémy, ak by mala čo len najmenšiu predstavu o stave rodinných financií, ak by sa aspoň trochu zaujímala aj o iné veci a nielen o seba, rozhovor sa mohol v tej chvíli skončiť. Povedala by: V poriadku. Chápem. Vyskúšam to.

Ale neurobila to. Tlačila na pílu, tlačila a tlačila. Ponúkla sa, že za doučovanie zaplatí z vlastných peňazí. Ako príklad uviedla spolužiakov, ktorí boli oveľa chudobnejší ako oni, a napriek tomu mali súkromných učiteľov.

„Čo keby si poprosila niekoho zo školy?“ navrhla mama. „Nejakého stredoškolača? Možno by to urobil za pár libier a kúsok koláča.“

„Čo? V žiadnom prípade! Bože, to by bolo také trápne!“

V tej chvíli prepásla ďalšiu príležitosť zachrániť sa, prekívla jej pomedzi prsty. Bola preč. A ani to netušila.